

Oponentský posudek na diplomovou práci Lucie Ungrové
Demographic ageing in Europe

Práce se zabývá vysoce aktuálním tématem populačního vývoje evropských zemí, resp. 25 členských zemí Evropské Unie. Demografické stárnutí v zemích EU se všemi jeho implikacemi představuje velkou výzvu pro další rozvoj tohoto uskupení a jeho postavení ve světě.

Současně jde o téma, které je v literatuře velmi frekventované, ať již z pohledu demografického, či zaměřeného na důsledky procesu stárnutí pro jednotlivé sféry společenského vývoje a formulaci strategií a politických opatření reagujících na probíhající a očekávané změny věkové struktury. Za velmi pozitivní považuji dobré obeznámení autorky s aktuálními zahraničními prameny (více než 40 titulů v seznamu literatury) a práci s nimi v samotném textu.

Tématická šíře literatury vážící se k tématu ovlivnila autorku při zaměření a strukturování práce. Práce má tudíž poměrně široký záběr: zaměřuje se na vývoj hlavních determinant stárnutí, na samotný vývoj stárnutí v posledních 20 letech, na regionální podobnosti a diference vývoje v rámci EU, na sociálně – ekonomické souvislosti tohoto procesu i na perspektivy vývoje procesu stárnutí v dalších desetiletích. Na jednu stranu lze ocenit autorčinu snahu o ucelené postižení problematiky a souvislostí demografického stárnutí v Evropě, na druhé straně však poněkud zapadá poměrně subtilní kapitola 7 věnovaná typologii evropských zemí z hlediska vývoje a úrovně populačního stárnutí („Population ageing analysis“), která má být podle autorky v této práci ústřední.

K práci mám několik konkrétnějších připomínek a námětů.

Především kapitole 6 (ale i 9), kde jsou pomocí jednotlivých ukazatelů stárnutí popisovány regionální rozdíly mezi zeměmi EU, což je jedním z hlavních cílů práce, by prospělo grafické vyjádření, např. formou kartogramů.

Části zabývající se trendy budoucího populačního vývoje v Evropě (5.4) a perspektivami stárnutí (9.) by mohly tvořit jeden celek.

Na některých místech práce jsou uváděny indexy závislosti a index stáří v % (str. 39,66, 67, 94), což není metodicky správné a je to mj. pro čtenáře matoucí.

V kapitole 9 se autorka opírá jednak o své výpočty na základě projekcí Eurostatu, jednak přebírá výsledky jiných autorů založené na interpretaci projekcí OSN. Jde o dva rozdílné soubory projekcí založených na odlišných předpokladech, které by se neměly kombinovat.

Ocenit je naopak nutno fakt, že práce je napsána v anglickém jazyce, a po formální stránce je na vysoké úrovni.

Při obhajobě doporučuji věnovat pozornost zejména otázkám ohledně provedených typologií evropských zemí:

- 1/ Zdůvodnit výběr proměnných vstupujících do klastrových analýz a cíle typologií
- 2/ Využitelnost provedených typologií (pro predikce vývoje regionálních disparit, jiná)

Přes výše uvedené připomínky a náměty se domnívám, že autorka splnila nároky kladené na diplomové práce a doporučuji práci přijmout k obhajobě.

RNDr. Miroslava Mašková, CSc.

Centrum pro sociální a ekonomické strategie, FSV UK Praha

V Praze, 30. května 2007